

K R O N I K A

Po dolgih letih PREMRAŽENOST INTELEKTA

Nova pesniška zbirka Vinka Möderndorferja z naslovom *Male nočne ljubavne pesmi* se od ljubezenske lirike razlikuje po tem, da ima v svoji simbolni ekonomiji prepričljivo noto univerzalnega in obenem dotakljivega in tehtnega karnističnega občutja, ki je bil tako blizu Maji Vidmar in Vidi Mokrin-Pauer. Najbrž erotizem v ženski obliki daje očitno prevlado moškemu izpostavljanju drugačne videnjske optike, kot bi si jo želel vedoželjni bralec. Gre za pesmi, ki konstruktivistično utelešajo tako imenovano »stisko jezika«, ki jo je eksplicite in nadvse prefinjeno utelesil v verzih Niko Grafenauer.

Tako Möderndorfer izhaja iz tradicije, ki jo je načela že generacija pred njim. Pesmi so preproste in bistveno drugačne kot tiste v pesniški zbirki *Mah*. Predvsem je v njih razpoznavni strah in dvom, »neutišano samozavedanje«, kot je to označil Tone Pavček. Takšno neutišano samozavedanje pa je dovolj, da se pesem premakne na polje usodne resničnosti, s katero razpolaga pesnikov ratio. Najbrž ga zanima lirika »zaprtih oken«, »nabreklih ust«, »belih rjuh hotelske sobe«. In to ni tako zelo slabo, saj takšna enoznačnost odpira drugačne domišljijske kontekste.

»Največja prevara je Beg«, pravi pesnik in s tem enostavnim spoznanjem zakoliči univerzum nedotakljivega in obenem prizanesljivega sentimenta. Njegov lirični tempo zaostaja za hitrimi odskoki »upanja«, ki ga je »preveč, če si«. Diskurzivnost in apologetska naravnost k skrajnim časovnim impulzom mu je tuja, zato jo ekskluzivno približa mesenemu spoznanju in erotični izmišljiji. Gotovo bi lahko rekli, da je pesem brez metafore, saj nima ustreznih soodvisnic in spregatvenih minucioznosti, kakršne najdemo pri drugih pesnikih njegove generacije. Zato se tudi čas oglašja kot »neobljubljeno«, zato tudi »nič ni bolj jalovo kot nedeljsko jutro«. To je pristajanje na nonšalanco, na obvezen konec z razpravami o metafiziki in nihilistični zazrtosti vase. Tak svet je polomljen in preedukativen.

Vsekakor gre za pesniško zbirko, ki opojnost definira kot »subitum movens«, kot kategorijo, ki je izlita in preuranjena v sferi dojemanja sublimne resničnosti ali virtualnih poigravanj z elektroniko. Zanos je patetičen in na trenutke se zdi, da približke enači z mnogoznačnostjo subjekta v malem in odmaknjenem substratu neutemeljenega dvoma. Takšna paradigma nas preseneča, saj smo pesniku verjeli na besedo in mu polagali besede v usta. Vsekakor gre za preigravanje preveč brezporatnega istovetenja s čislanim sentimentom.

Rade Krstič